

PROF. DR. HAYRİ BAYRAKTAROĞLU'NUN ÖZGEÇMİŞİ

Prof. Dr. Ertuğrul ACUN¹⁾

Kısa Özet

1921 doğumlu olan Hayri Bayraktaroğlu, Erzurum Lisesi'ni bitirmiş, 1943 yılında Orman Fakültesi'nden, daha sonra da İstanbul Hukuk Fakültesi'nden mezun olmuştur. 1948 yılında Orman Fakültesi'ne asistan tayin edilmiş, 1953 yılında Dr., 1960 yılında Doçent ve 1968 yılında da Profesörlüğe yükseltmiştir. Çeşitli zamanlarda Fransa, İngiltere ve İsviçre'de bilimsel incelemeler yapmıştır. İ. Ü. Orman Fakültesi'nde Hukuk, Genel Ekonomi, Maliye ve İnkılâp Tarihi derslerini vermiş ve bu konularda kitap ve bilimsel makaleler yayınlamıştır. Ayrıca, İstanbul Üniversitesi Orman Fakültesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi Dekanlıklarında da bulunmuştur.

5 Mart 1988 tarihinde yaş haddi dolayısıyla emekliye ayrılan Profesör Bayraktaroğlu halen sözleşmeli öğretim görevliliğini sürdürmektedir.

Hayri Bayraktaroğlu²⁾ 27 Aralık 1921 tarihinde halen Rize Çamlıhemşin ilçesine bağlı Şenyuva köyünde doğmuş olup, babası Abdullah, annesi Safure'dir. Babası Erzurum'da ticaretle uğraştığı için, ilk, orta ve lise tahsilini orada yapmış, 1933 yılında Gazipaşa İlkokulu'nu, 1936'da Erzurum Lisesi orta kısmını ve 1939'da aynı lisenin Fen kolunu bitirmiştir. Tüm okullardan pekiyi dereceyle mezun olan Hayri Bayraktaroğlu, 1939 yılı sonbaharında, lise mezuniyet ve olgunluk dereceleri yüksek olanları kabul eden "Ankara Yüksek Ziraat Enstitüleri Orman Fakültesi"ne girmiş ve 1943 yılı yaz döneminde bu fakülteden de pekiyi dereceyle mezun olmuştur.

Hayri Bayraktaroğlu, ortaokul 1. sınıfında okurken 1933 yılı son ayında babasını aniden kaybetmiştir. Bu durumda Erzurum'da, ortaokul 1. sınıfını bile okuyamama tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır. Bu durumunu haber alan mezun olduğu Gazipaşa İlkokulu'nun müdürü Fikri Bey ile kendisinin aynı okulda öğretmenini Hafız Ömer Bey, ona yol göstermişler ve gelecek yılın parasız yatılı sınavlarına girmesini sağlamışlardır. Böylece Hayri Bayraktaroğlu orta ve lise tahsilini parasız yatılı olarak ta-

1) İ. Ü. Orman Fakültesi, Orman Ekonomisi Anabilim Dalı

2) Hayri Bayraktaroğlu, 1968 yılına kadar Nuray soyadını kullanmış, bu tarihten sonra mahkeme kararı ile Bayraktaroğlu soyadını almıştır.

mamlama imkânını bulduğu gibi, onu izleyen eğitimini de A.Y.Z.E. Orman Fakültesi'nde parasız yatılı okumak suretiyle Orman Yüksek Mühendisi olmuştur¹⁾.

2 Ağustos 1943 tarihinden 1 Eylül 1943 tarihine kadar Kars Orman Çevirge Müdürlüğü Oltu Bölge Şefliği'nde, 1 Eylül 1943'ten 1 Mayıs 1944 tarihine kadar Oltu Revir Amirliği Merkez ve Göle-Dörtkilise Orman Bölge Şefliklerinde görev yapmıştır.

Mayıs 1944 ile Ekim 1946 arasında 2,5 yıl askerlik hizmeti yapmış, bu hizmetin ilk 6 ayı, Ankara Yedeksubay Okulu'nda, geriye kalan 2 yılı, Diyarbakır VII. Kolordu İstihkâm Taburu'nda asteğmen ve teğmen olarak sürdürülmüştür.

Kasım 1946 ile Haziran 1948 tarihleri arasında Ankara Orman Genel Müdürlüğü merkez bürolarında, teftiş şubesinde raportör ve müfettiş yardımcısı olarak görev yapmıştır.

Daha sonra, Orman Fakültesi Ekonomi ve Hukuk Kürsüsü'nde açılan asistanlık sınavını kazanarak aynı kürsüde 20 Haziran 1948'de asistan olmuştur. A. Y. Z. E. Orman Fakültesi'nin İstanbul Üniversitesi'ne bağlanmasıyla, adı geçen kürsü Haslat ve İşletme Ekonomisi Kürsüsü'ne bağlanmış olduğundan, Hayri Bayraktaroğlu da asistanlık görevini bu kürsüde devam ettirmiştir.

1949 yılında başladığı "Türkiye Kâğıt Sanayii" adındaki doktora tezini bitirerek 6.5.1953'de "Ormancılık İlimleri Doktoru" (Doctor Artium Forestium) ünvanını almıştır²⁾.

Hayri Bayraktaroğlu, çalıştığı bilim dalının bir gereği olarak, ama kendi arzusuyla, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ne öğrenci olarak kaydolmuş ve 1957 yılı Haziranında bu fakülteden iyi derece ile diploma almıştır. Bu suretle mensup olduğu kürsü içinde yapacağı araştırmalar ve vereceği dersler bakımından temel bilgileri almıştır.

Ağustos 1957'den itibaren 2 yıl süre ile bilgi ve görgüsünü artırmak maksadı ile fakültesi tarafından Fransa'ya gönderilmiş ve kendisi bu süre zarfında Nancy Orman Yüksek Okulu, Nancy Üniversitesi Hukuk ve İktisat Fakültesi, Grenoble Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü ile Paris Üniversitesi Hukuk ve İktisat Fakültesi'nde sahası ile ilgili dersleri takip etmiş, tatbikat ve ekskursiyonlara katılmış ve aynı zamanda Fransa iskân problemleri ile ilgili incelemelerde bulunmuş ve Fransızca dilini geliştirmiştir. Yine bu süre içerisinde İtalya ve İsviçre'ye de giderek, ilgili bulunduğu konulardaki muhtelif müesseseleri ziyaret etmiş, meslekî tetkiklerde bulunmuştur.

1954-1960 yılları arasında doçentlik tezi olarak "Doğu Karadeniz Orman İçi İskân Problemi" konusunu işlemiş ve Fransızca dil sınavı, doçentlik tezi, kollokyum ve deneme dersi sınav aşamalarında gösterdiği başarı üzerine 16.11.1960 tarihinde Üniversite Doçenti olmuş, müteakiben de 15.12.1961 tarihinde bulunduğu kürsüye eylemli doçent olarak tayin edilmiştir.

Eylemli doçentliği esnasında avukatlık stajını da yapmış olan Hayri Bayraktaroğlu, İstanbul Barosu'na da kaydolmuşsa da, herhangi bir dava almamış ve I. Ü. Orman Fakültesi'nde tamgün çalışmasını devam ettirmiştir.

Haziran 1965 tarihinden itibaren bir yıl süre ile Üniversiteler Kanunu'nun 62'nci maddesi gereğince İngiltere'ye gitmiş, Londra'da Orman Genel Müdürlüğü, Orman Araştırma İstasyonu ve Ox-

1) Hayri Bayraktaroğlu, Cumhuriyet Türkiye'sinin o gün takip ettiği Millî Eğitim politikası sayesinde okuduğunu, bu nedenle de devlete şükran borcu olduğunu, rahmetli hocaları Fikri Bey ile Hafız Ömer Bey'i rahmet ve minnetle andığını her zaman beyan etmektedir.

2) Bu arada, A.Y.Z.E. Kanunu ile 4936 sayılı Üniversiteler Kanunu'nun çatışması dolayısıyla, Hayri Bayraktaroğlu mecburen Orman Fakültesi'nden ayrılarak, önce, Orman Genel Müdürlüğü müfettiş yardımcılığı kadrosuna ve ardından Bahçeköy Orman İşletme Müdürlüğü orman mühendisliği kadrosuna geçmiş ve doktorasını tamamladıktan sonra da yeniden asistanlık sınavına girip kazanmak suretiyle eski asistanlık kadrosunda görev yapmaya devam etmiştir.

ford'da İngiliz Milletler Topluluğu Orman Enstitüsü'nde çalışmış, meslekî bilgi ve görgüsünü arttırmış, İngilizce lisan bilgisini derinleştirmiştir. Bu imkândan faydalanarak Orta İngiltere ve Wales'deki ormancılık çalışmaları ile, orman içi yerleşim durumlarını tetkik etmiştir.

Hayri Bayraktaroğlu, "Türk Anayasa Rejimi İçerisinde Ormancılıkla İlgili Hükümler ve Bunların Değerlendirilmesi Şartları" adı altında bir Profesörlük Takdim Tezi hazırlamış, yapılan 2. yabancı dil (İngilizce) sınavında başarı göstermiş, öteki çalışmaları ve yayınları da gözönünde tutularak Orman Fakültesi Profesörler Kurulu ile Üniversite Senatosu'nda alınan kararlar sonucunda, profesörlüğe yükseltilmiş ve Nisan 1968'de yayımlanan kararname ile Orman Hasılatı ve Ekonomi Kürsüsü'ne Profesör tayin edilmiştir.

Prof. Dr. Hayri Bayraktaroğlu, bilimsel çalışmalarının yanısıra idarî görevleri de başarıyla üstlenmiştir. 1968-70 yılları ile 1981-85 yılları arasında İstanbul Üniversitesi Senatörlüğü, 1970-72 yılları arasında I. Ü. Orman Fakültesi Dekanlığı, 1974-77 yılları arasında da Karadeniz Teknik Üniversitesi Orman Fakültesi Dekanlığı yapmıştır. Ayrıca K.T.Ü. Orman Fakültesi Dekanlığı esnasında zaman zaman Rektör Vekilliği görevinde de bulunmuştur. I. Ü. Orman Fakültesi'nde P.T.T. şubesinin kurulması, Fatih Ormanı Kemer Yolunun trafiğe açılması ile fakülte personeli için lojman yaptırılması gibi ilginç yapıtlar onun gayretleri ile gerçekleşmiştir.

K.T.Ü. Orman Fakültesi'nin öğretim ve sınav yönetmeliğinin çıkarılması ve bu yönetmelikle Orman Mühendisliği, Orman Endüstri Mühendisliği Bölümleri yanında Peyzaj Mimarlığı Bölümünün yer almasında Hayri Bayraktaroğlu'nun emekleri büyüktür.

1973 yılının son dört ayında Fransa'ya giderek Ormancılık Hukuku konularında bilimsel incelemeler yapmıştır. Paris Hukuk Fakültesi ve Kırsal Hukuk Enstitüsü Yüksek Okulu'nda Ormancılık Hukuku sahasında çalışan profesörlerle temas ederek bilgi alışverişinde bulunmuştur. Ayrıca, 20-31 Temmuz 1984 tarihleri arasında yapılan Avusturya Ekskursiyonu'na katılmıştır. Diğer taraftan, Ağustos ve Eylül 1984 aylarında 1,5 ay süre ile FAO'nun verdiği bir görev dolayısıyla Fas, Cezayir ve Tunus'ta bu memleketlerin ormancılık mevzuatı üzerinde bilimsel incelemeler yapmıştır.

1977 yılında I. Ü. Orman Fakültesi'nde mevcut Orman Hasılatı ve İktisat Kürsüsü'nün üç kürsüye bölünmesi (Orman Hasılatı ve Biyometri, Ormancılık Ekonomisi ve Ormancılık Hukuku) üzerine Ormancılık Hukuku Kürsü Başkanlığı Prof. Bayraktaroğlu'na verilmiş ve 2547 sayılı kanunun yürürlüğe girmesine kadar bu görevi yerine getirmiştir.

5 Mart 1988 tarihinde yaş haddinden emekliye ayrılan Hayri Bayraktaroğlu, 1 Şubat 1983 tarihinden, emekli olduğu 5 Mart 1988 tarihine kadar I. Ü. Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü Orman Ekonomisi Anabilim Dalı Başkanlığı ile I. Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü'ne bağlı olarak sürdürülen Orman Ekonomisi Lisans Üstü Öğretimi Danışmanlığı görevini yürütmüştür.

Hayri Bayraktaroğlu, Doçentlik ünvanını aldığı 1960'dan beri, I. Ü. Orman Fakültesi, K.T.Ü. Orman Fakültesi ve Tütün Ekspertleri Yüksek Okulu'nda Genel Hukuk, Ticaret Hukuku, Ormancılık ve Orman Koruma Hukuku, Genel Ekonomi ile Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi derslerini vermiş ve bu derslerle ilgili Bitirme ve Yüksek Lisans tezlerini yönetmiştir.

Adı geçen derslerle ilgili çok sayıda ders kitapları, notları ve bilimsel makaleleri vardır. Ayrıca sahası ile ilgili olan Doçentlik ve Doktora çalışmalarına katılmıştır.

Hayri Bayraktaroğlu, T.M.M.O.B. Orman Mühendisleri Odası, Türkiye Ormancılar Derneği, Türkiye Tabiatını Koruma Derneği, Türkiye Çevre Koruma ve Yeşillendirme Derneği üyesi bulunmaktadır. Halen, 5 Mart 1988'de emekliye ayrılan Hayri Bayraktaroğlu, 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel Kanunu'nun 17. maddesi ile 4.11.1983 tarih ve 83/7297 sayılı Bakanlar Kurulu kararına göre,

9 Mayıs 1988 tarihinden beri sözleşmeli öğretim görevlisi olarak, Orman Fakültesi Orman Mühendisliği Bölümü Orman Ekonomisi Anabilim Dalı'nda faaliyetine devam etmektedir.

1.9.1947 tarihinde hayatlarını birleştiren Sayın Fevziye-Hayri Bayraktaroğlu çiftinin yüksek eğitim yapmış 3 evladı vardır. Prof. Dr. Hayri Bayraktaroğlu, gerçek bir bilim adamı ve hoca olduğu kadar tam bir hukukçudur. Her türlü girişim ve davranışının hukuka aykırı olmamasına aşırı önem vermiş, titizlik göstermiştir.

PROF. DR. HAYRİ BAYRAKTAROĞLU'NUN ESERLERİ

- Türkiye Kâğıt Sanayii (Doktora Tezi). 1953, İstanbul (Basılmamıştır).
- Doğu Karadeniz Orman İçi İskân Problemi (Doçentlik Tezi), 1960, İstanbul (Basılmamıştır).
- Türk Anayasa Rejimi İçerisinde Ormancılıkla İlgili Hükümler ve Bunların Değerlendirilmesi Şartları. I. Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt XVIII, Sayı: 2.
- Toplum Kalkınmasında Orman İçi Köyleri, I. Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt XVIII, Sayı: 2.
- Anayasa Muvacehesinde Orman İrtifak Haklarının Geleceği. I. Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt XVIII, Sayı 1.
- Orman Ceza Yargılamasında Delillerin Önemi, I. Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt XVIII, Sayı 1.
- Sosyal Düzen, Hukuk ve Orman Hukuku. I. Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri B, Cilt XIX, Sayı 1.
- Avrupa Müşterek Pazarı ve Ormancılığımız (Fransızca özetli). I. Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt XI, Sayı 2.
- Orman Mülkiyet Haklarının Suistimalinin Neticeleri. I. Ü. Orman Fakültesi Dergisi, B, Cilt XI, Sayı 1.
- Orman İçi İskân Meselesi, (Fransızca özetli) I. Ü. Orman Fakültesi Dergisi, Seri A, Cilt XI, Sayı 1 ve Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, Yayın No: 139/121.
- Hukuk Ders Notları. I. Ü. Orman Fakültesi'nde Teksir Edilmiştir (Roto baskısı). 1966, İstanbul.
- Ekonomi Ders Notları, I. Ü. Orman Fakültesi'nde Teksir Edilmiştir (Roto baskısı). 1967, İstanbul.
- Fransa Ormancılığının Coğrafi ve Ekonomik Görünüşü (Prof. R. Virey'den Tercüme). I. Ü. Orman Fakültesi Konferansları, Yayın No: 1124/101 1964, İstanbul.
- Hukuk Ders Kitabı, I. Ü. Orman Fakültesi Yayını, No: 1354/128, 1969, İstanbul.
- Hukuk Ders Kitabı. I.Ü. Orman Fakültesi, Yayın No: 2292/224 1977, İstanbul.
- Ekonomi Ders Kitabı, (Prof. Dr. İlhan Gülen'le beraber) I. Ü. Orman Fakültesi, Yayın No: 2320/225. 1978, İstanbul.
- Ekonomi Ders Kitabı, (Prof. Dr. İlhan Gülen'le beraber) I. Ü. Orman Fakültesi, Yayın No: 2874/304. 1981, İstanbul.
- Ticaret Hukuku Ders Notları, K.T.Ü. Orman Fakültesi'nde Teksir Edilmiştir (Roto halinde), 1974, Trabzon.
- Atatürk Türkiyesinde Hukuk Reformu İçerisinde Ormancılık Hukuku Reformu. Doğumunun 100. Yılında Atatürk'e Armağan. I. Ü. Orman Fakültesi, Yayın No: 2883/307. 1981, İstanbul.
- Türkiye'de Toprak Reformunun Hukuksal Dayanakları. (Yrd. Doç. Sedat Ayanoğlu ile beraber). 1987, İstanbul (Basılmamıştır).

CURRICULUM VITAE OF PROF. DR. HAYRİ BAYRAKTAROĞLU

Prof. Dr. Ertuğrul ACUN

Abstract

Hayri Bayraktaroğlu, born in 1921, graduated Erzurum High School, Faculty of Forestry (1943), and Faculty of Law of Istanbul University respectively. Starting his academic career at the Faculty of Forestry of Istanbul University, he became an assistant in 1948, and Doctor Artium Forestium in 1953, assistant professor in 1960, and a professor in 1968. Contributed to the scientific researches in his field in France, United Kingdom and Switzerland in different periods of time.

Hayri Bayraktaroğlu, born in Şenyuva, a village connected to Çamlıhemşin district of the city Rize, as the son of Abdullah and Safure, completed his primary and secondary school education in Erzurum. In 1939 he attended to the Faculty of Forestry in Ankara Institute of Agriculture, and became a Forestry Engineer in 1943.

He was appointed as the Regional Chief of the Forestry Administrations in Oltu and Gölendörkölise, between August 1943 and May 1944.

In 1944 he went to the army and completed his military service as a lieutenant of fortification, 2.5 years later. After his discharge from the army, he was appointed to the Forestry Directorate in Ankara; where he worked as a reporter in control branch, also as an assistant inspector and as a forestry engineer, respectively.

Mr. Bayraktaroğlu became an assistant in Economics and law Department of the Faculty of Forestry in Istanbul University, and was honoured as Doctor Artium Forestium when his doctorate dissertation on Turkish Paper Industry was accepted in May 1953. Also graduated the Faculty of Law in Istanbul University and became a lawyer, following his training of law in 1957.

He was sent to France in 1957 for further studies, and made researches in Faculty of Law and Economics in Nancy University, and in Geographics Institute of Grenoble University, and also in Faculty of Law and Economics in Paris University; also attended to Forestry School of Nancy.

He became an assistant professor in 1960, when his dissertation on The Inhabitation Problems in the Eastern Black Sea Region was accepted and after he's passed the stages such as the language and colloquium exam, and the lecturer trial.

He went to London in 1965 and made studies in London Forestry Directorate and Forestry Research Stations for a year and increased his personal knowledge and experience.

Mr. Bayraktaroğlu was approved as a professor by the Senate of Istanbul University in April 1968, with his dissertation "The Statutes related to Forestry in Turkish Constitution Systems and Conditions to Evaluate these Statutes".

He served as the Dean of Faculty of Forestry in Istanbul University between 1970-72, and as the Dean of Faculty of Forestry in Technical University of Karadeniz between 1974-77. He was a Senate member in Istanbul University during 1968-70 and 1981-85 periods.

He made researches in France on Forestry Law in 1973, attended to Austrian Excursion in 1984, and made scientific researches on behalf of FAO, in Morocco, Algeria and Tunis in 1984.

Mr. Bayraktaroğlu became the Head of the Forestry Law Department, established in 1977 in the Faculty of Forestry. He was also the Head of the Forestry Economics Main Branch of the Faculty's Forest, Engineering Department between 1983 and 1988.

Carrying out the lectures such as; General law, Commercial law, Forestry law, Forestry Protection law, General Economics, Principles of Atatürk and History of Revolution in the Faculty of Forestry of both Istanbul University and Technical University of Karadeniz, Prof. Bayraktaroğlu supported doctorate studies in these fields and has written scientific articles and books in the mentioned subjects.

Mr. Bayraktaroğlu, who has retired on March 5th 1988, still carries out his studies and lectures in the Faculty of Forestry as a contracted lecturer.

Mr. Bayraktaroğlu, the father of three graduates, is a true scientist and a lecturer. He puts great emphasis on the concept of law, and has made law-obedience the main principle of his life.